Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

25. januára 2017 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Policajná a súdna spolupráca v trestných veciach — Rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV — Európsky zatykač — Článok 23 — Lehota na odovzdanie vyžiadanej osoby — Možnosť opakovane dohodnúť nový dátum odovzdania — Odpor vyžiadanej osoby voči jej odovzdaniu — Vyššia moc“

Vo veci C-640/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Court of Appeal (Odvolací súd, Írsko) z 24. novembra 2015 a doručený Súdnemu dvoru 2. decembra 2015, ktorý súvisí s konaním o výkone európskeho zatykača proti

Tomasovi Vilkasovi,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory L. Bay Larsen (spravodajca), sudcovia M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan a D. Šváby,

generálny advokát: M. Bobek,

tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 20. júla 2016,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— T. Vilkas, v zastúpení: M. Kelly, QC, M. Lynam, BL, B. Coveney a J. Wood, ako aj T. Horan, solicitors,

— Írsko, v zastúpení: E. Creedon a D. Curley, E. Pearson, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci S. Stack, SC, a J. Benson, BL,

— francúzska vláda, v zastúpení: D. Colas a F.-X. Bréchot, splnomocnení zástupcovia,

— litovská vláda, v zastúpení: D. Kriaučiūnas, R. Krasuckaitė a J. Nasutavičienė, splnomocnení zástupcovia,

— rakúska vláda, v zastúpení: C. Pesendorfer, splnomocnená zástupkyňa,

— poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

* Jazyk konania: angličtina.

— vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: S. Brandon, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci J. Holmes, barrister,

— Európska komisia, v zastúpení: R. Troosters a S. Grünheid, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 27. októbra 2016,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 23 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34), zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, 2009, s. 24) (ďalej len „rámcové rozhodnutie“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci výkonu európskych zatykačov v Írsku, ktoré voči Tomasovi Vilkasovi vydal litovský súd.

Právny rámec

Právo Únie

Dohovor o zjednodušenom postupe vydávania osôb

3 Článok 11 ods. 3 dohovoru vypracovaného na základe článku K.3 Zmluvy o Európskej únii o zjednodušenom postupe vydávania osôb medzi členskými štátmi Európskej únie podpísaného 10. marca 1995 (Ú. v. ES C 78, 1995, s. 2, ďalej len „dohovor o zjednodušenom postupe vydávania osôb“) stanovuje:

„Ak by vydaniu osoby v termíne stanovenom… bránili okolnosti, ktoré sú mimo jeho kontroly, dotknutý orgán… o tom informuje iný orgán. Oba orgány odsúhlasia nový dátum vydania. V takom prípade sa vydanie uskutoční v priebehu 20 dní od takto odsúhlaseného dátumu. Ak predmetná osoba je stále zadržiavaná aj po uplynutí tejto lehoty, v takom prípade sa prepustí.“

Rámcové rozhodnutie

4 Odôvodnenia 5 a 7 rámcového rozhodnutia znejú takto:

„(5) cieľ vytýčený pre Úniu stať sa zónou slobody, bezpečnosti a práva, vedie k zrušeniu vydávania osôb medzi členskými štátmi a k jeho nahradeniu systémom vydávania osôb medzi súdnymi orgánmi; okrem toho, zavedenie nového zjednodušeného systému vydávania odsúdených alebo podozrivých osôb pre účely výkonu rozsudku alebo trestného stíhania umožňuje odstrániť zložitosť a prípadné prieťahy pri existujúcich vydávacích postupoch; tradičné vzťahy spolupráce, ktoré až doteraz existovali medzi členskými štátmi, by mal nahradiť systém voľného pohybu súdnych rozhodnutí v trestných veciach, vrátane predbežných a konečných rozhodnutí v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti;

…

(7) keďže zámer nahradiť systém viacstranného vydávania osôb, vychádzajúci z Európskeho dohovoru o vydávaní osôb z 13. decembra 1957, sa nemôže dostatočne dosiahnuť členskými štátmi, ktoré konajú jednostranne, a preto, vzhľadom na svoj rozsah a účinky, môže sa lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Rada môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, uvedené v článku 2 [EÚ] a článku 5 [ES]; v súlade so zásadou proporcionality uvedenou v druhom z týchto článkov toto rámcové rozhodnutie nepresahuje rámec toho, čo je nevyhnutné pre dosiahnutie tohto cieľa.“

5 Článok 1 rámcového rozhodnutia, nazvaný „Definícia európskeho zatykača a povinnosť vykonať ho“ vo svojich odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Európsky zatykač je súdne rozhodnutie vydané členským štátom s cieľom zatknúť a vydať požadovanú osobu inému členskému štátu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia.

2. Členské štáty vykonajú každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia.“

6 Článok 12 rámcového rozhodnutia, nazvaný „Držanie osoby vo väzbe“, stanovuje:

„Keď je osoba zatknutá na základe európskeho zatykača, vykonávajúci súdny orgán vydá rozhodnutie o tom, či vyžiadaná osoba sa má naďalej zadržiavať v súlade s právnymi predpismi vykonávajúceho členského štátu. Osoba sa môže kedykoľvek dočasne prepustiť v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi vykonávajúceho členského štátu za podmienky, že príslušný orgán uvedeného členského štátu vykoná všetky potrebné opatrenia, na jej zabránenie ukrytiu [na zabránenie jej úteku – *neoficiálny preklad*].“

7 V článku 15 ods. 1 rámcového rozhodnutia sa uvádza:

„Vykonávajúci súdny orgán rozhodne v lehotách a za podmienok definovaných v tomto rámcovom rozhodnutí o tom, či osobu odovzdá.“

8 Článok 23 rámcového rozhodnutia, nazvaný „Lehoty na vydanie osoby“, stanovuje:

„1. Vyžiadaná osoba sa odovzdá čo najskôr v termíne dohodnutom medzi dotknutými orgánmi.

2. Osoba sa odovzdá do 10 dní po prijatí konečného rozhodnutia o vykonaní európskeho zatykača.

3. Ak odovzdaniu vyžiadanej osoby v lehote stanovenej v odseku 2 bránia okolnosti, ktoré sú mimo kontroly ktoréhokoľvek členského štátu, vykonávajúci a vydávajúci súdny orgán [vykonávajúci súdny orgán a súdny orgán, ktorý vydal zatykač – *neoficiálny preklad*] sa neodkladne navzájom skontaktujú a dohodnú o novom termíne odovzdania. V takomto prípade sa odovzdanie uskutoční v 10-dňovej lehote odo dňa dohody.

4. Odovzdanie sa môže výnimočne odložiť z vážnych humanitárnych dôvodov, napríklad ak sú závažné dôvody domnievať sa, že by odovzdanie zjavne ohrozilo život alebo zdravie vyžiadanej osoby. Európsky zatykač sa vykoná hneď po tom, ako tieto dôvody zanikli. Vykonávajúci súdny orgán neodkladne informuje vydávajúci súdny orgán [súdny orgán, ktorý vydal zatykač – *neoficiálny preklad*] a dohodne s ním nový termín odovzdania. V takomto prípade sa odovzdanie uskutoční v 10-dňovej lehote odo dňa dohody.

5. Ak sa osoba naďalej zadržiava, po vypršaní lehoty uvedenej v odsekoch 2 až 4 sa prepustí.“

Írske právo

9 Paragraf 16 ods. 1 a 2 European Arrest Warrant Act of 2003 (zákon o európskom zatykači z roku 2003), v znení uplatniteľnom na spor v konaní vo veci samej, upravuje vydávanie súdnych príkazov týkajúcich sa odovzdania osôb, ktoré sú predmetom európskeho zatykača, zo strany High Court (Vrchný súd, Írsko).

10 Paragraf 16 ods. 3A tohto zákona stanovuje, že osoba, na ktorú sa taký súdny príkaz vzťahuje, sa v zásade musí odovzdať do členského štátu, ktorý vydal zatykač, najneskôr do 10 dní po tom, čo sa príkaz stane vykonateľným.

11 Paragraf 16 ods. 4 a 5 tohto zákona stanovujú:

„4) Ak High Court [(Vrchný súd)] vydá príkaz podľa odseku 1 alebo 2, je povinný, ak nerozhodne o odložení odovzdania podľa § 18,

…

b) nariadiť, aby sa táto osoba zadržala vo väzení… na obdobie najviac 25 dní, kým nedôjde k vykonaniu príkazu, a

c) nariadiť, aby bola osoba znovu predvedená pred High Court [(Vrchný súd)]:
i) ak nebude odovzdaná pred uplynutím lehoty na odovzdanie podľa odseku 3A, čo možno najskôr po uplynutí tejto lehoty, alebo
ii) ak ústredný orgán štátu usúdi, že z dôvodu okolností, ktoré sú mimo kontroly štátu alebo dotknutého štátu, ktorý vydal zatykač, táto osoba nebude pred uplynutím lehoty uvedenej v bode i) odovzdaná, pred uplynutím tejto lehoty.

5) Ak sa pred High Court [(Vrchný súd)] predvedie osoba podľa odseku 4 písm. c), High Court [(Vrchný súd)] je povinný:

a) ak nadobudne presvedčenie, že z dôvodu okolností, ktoré sú mimo kontroly štátu alebo dotknutého štátu, ktorý vydal zatykač, nebola osoba odovzdaná v lehote na odovzdanie podľa odseku 3A alebo prípadne nebude v tejto lehote odovzdaná,
i) so súhlasom súdneho orgánu, ktorý vydal zatykač, určiť nový dátum odovzdania osoby a
ii) nariadiť, aby sa táto osoba zadržala vo väzení… na obdobie najviac 10 dní odo dňa určeného podľa bodu i), kým nedôjde k odovzdaniu

a

b) vo všetkých ostatných prípadoch nariadiť, aby sa osoba prepustila na slobodu.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

12 Litovský súd vydal proti T. Vilkasovi dva európske zatykače.

13 Dvoma súdnymi príkazmi z 9. júla 2015 High Court (Vrchný súd) rozhodol o odovzdaní T. Vilkasa litovským orgánom najneskôr 10 dní odo dňa nadobudnutia účinnosti týchto súdnych príkazov, teda najneskôr 3. augusta 2015.

14 Írske orgány sa 31. júla 2015 pokúsili odovzdať T. Vilkasa litovským orgánom prostredníctvom komerčného letu. Z dôvodu odporu dotknutej osoby bol však tento prvý pokus o odovzdanie neúspešný, keďže pilot odmietol prítomnosť T. Vilkasa na palube lietadla zabezpečujúceho tento let.

15 High Court (Vrchný súd) preto nariadil odovzdanie T. Vilkasa litovským orgánom najneskôr 10 dní po 6. auguste 2015. Novému odovzdaniu 13. augusta 2015 znovu zabránilo správanie dotknutej osoby.

16 Minister for Justice and Equality (Minister pre spravodlivosť a rovnosť, Írsko) v dôsledku toho podal na High Court (Vrchný súd) návrh na schválenie tretieho pokusu o odovzdanie T. Vilkasa litovským orgánom, tentoraz po mori a po súši. Uvedený súd však 14. augusta 2015 rozhodol, že nie je príslušný na to, aby o takomto návrhu rozhodol a nariadil prepustenie T. Vilkasa na slobodu.

17 Minister pre spravodlivosť a rovnosť podal odvolanie proti tomuto rozsudku na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

18 Za týchto okolností Court of Appeal (Odvolací súd, Írsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Predpokladá alebo umožňuje článok 23 rámcového rozhodnutia dohodu o novom dátume odovzdania viac ako jedenkrát?

2. Ak áno, predpokladá alebo umožňuje to v ktorejkoľvek alebo všetkých z nasledujúcich situácií: napr. ak odovzdaniu vyžiadanej osoby v lehote stanovenej v článku 23 ods. 2 rámcového rozhodnutia už zabránili okolnosti, ktoré sú mimo kontroly ktoréhokoľvek z členských štátov, čo viedlo k dohode o novom dátume odovzdania, a ak tieto okolnosti:

— sa vyhodnotili ako pretrvávajúce, alebo

— hoci pominuli, sa vyhodnotili ako opakujúce sa, alebo

— hoci pominuli, nastali iné také okolnosti, ktoré zabránili alebo môžu brániť odovzdaniu vyžiadanej osoby v požadovanej lehote vo vzťahu k danému novému dňu odovzdania?“

O prejudiciálnych otázkach

19 Svojimi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 23 rámcového rozhodnutia vykladať v tom zmysle, že v situácii, o akú ide vo veci samej, bráni vykonávaciemu súdnemu orgánu a súdnemu orgánu, ktorý vydal zatykač, aby dohodli nový dátum odovzdania na základe článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia, ak je opakovaný odpor vyžiadanej osoby prekážkou jej odovzdania v lehote desiatich dní od prvého nového dátumu odovzdania dohodnutého na základe tohto ustanovenia.

20 V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 15 ods. 1 rámcového rozhodnutia vo všeobecnosti stanovuje, že vykonávajúci súdny orgán rozhodne o odovzdaní vyžiadanej osoby „v lehotách a za podmienok definovaných v tomto rámcovom rozhodnutí“.

21 Pokiaľ ide konkrétne o poslednú fázu odovzdania, článok 23 ods. 1 rámcového rozhodnutia stanovuje, že vyžiadaná osoba sa odovzdá čo najskôr v termíne dohodnutom medzi dotknutými orgánmi.

22 Táto zásada je zhmotnená v článku 23 ods. 2 rámcového rozhodnutia, ktorý stanovuje, že vyžiadaná osoba sa odovzdá do 10 dní po prijatí konečného rozhodnutia o vykonaní európskeho zatykača.

23 Normotvorca Únie však povolil niektoré výnimky z tohto pravidla, keď stanovil, po prvé, že dotknuté orgány sa dohodnú na novom termíne odovzdania v niektorých situáciách definovaných v článku 23 ods. 3 a 4 rámcového rozhodnutia, a po druhé, že odovzdanie vyžiadanej osoby sa uskutoční do desiatich dní od nového dohodnutého dátumu.

24 Ešte konkrétnejšie, článok 23 ods. 3 prvá veta rámcového rozhodnutia stanovuje, že vykonávajúci súdny orgán a súdny orgán, ktorý vydal zatykač, sa dohodnú na novom dátume odovzdania, ak odovzdaniu vyžiadanej osoby v lehote stanovenej v článku 23 odseku 2 rámcového rozhodnutia bránia okolnosti, ktoré sú mimo kontroly ktoréhokoľvek členského štátu.

25 Zdá sa teda, že ak odovzdaniu vyžiadanej osoby v stanovenej lehote bránia okolností, ktoré sú mimo kontroly členských štátov, článok 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia výslovne neobmedzuje počet nových dátumov odovzdania, ktoré si dotknuté orgány môžu dohodnúť.

26 Za týchto podmienok vnútroštátny súd uvádza, že článok 23 ods. 3 prvá veta rámcového rozhodnutia sa výslovne vzťahuje len na situáciu, keď odovzdaniu vyžiadanej osoby bránia okolnosti, ktoré sú mimo kontroly členských štátov „v lehote stanovenej v [článku 23 odseku 2 rámcového rozhodnutia]“, teda „do 10 dní po prijatí konečného rozhodnutia o vykonaní európskeho zatykača“.

27 Vnútroštátny súd sa preto pýta, či pravidlo stanovené v článku 23 ods. 3 prvej vete rámcového rozhodnutia možno použiť v situáciách, v ktorých okolnosti mimo kontroly členských štátov, ktoré nastali v deň nasledujúci po uplynutí tejto lehoty, zabránili odovzdaniu vyžiadanej osoby v lehote desiatich dní od prvého nového dátumu odovzdania dohodnutého podľa tohto ustanovenia.

28 V tejto súvislosti treba na jednej strane konštatovať, že doslovný výklad článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia výslovne nebráni takému použitiu.

29 Ako totiž uviedol aj generálny advokát v bode 25 svojich návrhov, pokiaľ odovzdaniu vyžiadanej osoby v lehote desiatich dní od prvého nového dátumu odovzdania dohodnutého na základe článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia bránia okolnosti, ktoré sú mimo kontroly členských štátov, podmienka nemožnosti odovzdania tejto osoby v lehote desiatich dní po prijatí konečného rozhodnutia o vykonaní európskeho zatykača musí byť z povahy veci splnená, aby bolo možné stanoviť tento prvý nový dátum odovzdania.

30 Na druhej strane v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora na výklad ustanovenia práva Únie je potrebné zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (rozsudky z 19. decembra 2013, Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, bod 34, a zo 16. novembra 2016, Hemming a i., C-316/15, EU:C:2016:879, bod 27).

31 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že rámcové rozhodnutie zavedením nového zjednodušeného a efektívnejšieho systému odovzdávania osôb odsúdených za porušenie alebo podozrivých z porušenia trestného zákona smeruje k zjednodušeniu a zrýchleniu súdnej spolupráce s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľa vytýčeného Úniou, a to stať sa zónou slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, založenou na vysokom stupni dôvery, ktorá má existovať medzi členskými štátmi (rozsudky zo 16. júla 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 28, a z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 76).

32 V tejto súvislosti má článok 23 rámcového rozhodnutia – rovnako ako jeho články 15 a 17 – za cieľ zrýchliť súdnu spoluprácu stanovením lehôt na prijímanie rozhodnutí týkajúcich sa európskeho zatykača, ktoré členské štáty musia dodržiavať (pozri v tomto zmysle rozsudky z 30. mája 2013, F, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, bod 58, a zo 16. júla 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, body 29 a 33).

33 Názor, podľa ktorého by vykonávací súdny orgán nemohol mať k dispozícii novú lehotu na odovzdanie vyžiadanej osoby po tom, čo v praxi jej odovzdaniu v lehote desiatich dní od prvého nového dátumu odovzdania dohodnutého na základe článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia zabránili okolnosti mimo kontroly členských štátov, by totiž znamenal, že tento orgán má povinnosť, ktorú nie je možné splniť, a nijako by neprispel k sledovanému cieľu zrýchlenia súdnej spolupráce.

34 Okrem toho pri výklade článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia treba vziať do úvahy aj článok 23 ods. 5 tohto rozhodnutia.

35 Toto posledné uvedené ustanovenie stanovuje, že ak sa vyžiadaná osoba naďalej zadržiava, po vypršaní lehoty uvedenej v článku 23 ods. 2 až 4 rámcového rozhodnutia sa prepustí.

36 Z toho vyplýva, že ak by sa mal článok 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia vykladať v tom zmysle, že pravidlo uvedené v jeho prvej vete sa neuplatní, keď odovzdaniu vyžiadanej osoby v lehote desiatich dní od prvého nového dátumu odovzdania dohodnutého podľa tohto ustanovenia zabránia okolnosti mimo kontroly členských štátov, osoba v takej situácii by potom musela byť prepustená, pokiaľ by sa stále zadržiavala, bez ohľadu na okolnosti veci, keďže lehota stanovená v uvedenom ustanovení vypršala.

37 Na základe tohto výkladu by sa potom značne obmedzila efektívnosť postupov stanovených v tomto rámcovom rozhodnutí a v dôsledku toho by sa bránilo úplnému dosiahnutiu cieľa, ktorý toto rozhodnutie sleduje a ktorý spočíva v uľahčení súdnej spolupráce zavedením efektívnejšieho systému odovzdávania osôb odsúdených za porušenie alebo podozrivých z porušenia trestného zákona.

38 Navyše uvedený výklad by mohol viesť k prepusteniu vyžiadanej osoby v situáciách, keď príčinou predĺženia trvania väzby tejto osoby nie je nedostatočná starostlivosť vykonávajúceho orgánu a keď celková dĺžka väzby tejto osoby nie je neprimeraná najmä vzhľadom na prípadný podiel uvedenej osoby na omeškaní konania, na trest, ktorý uvedenej osobe hrozí, a prípadne existenciu nebezpečenstva úteku (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 59).

39 Za týchto podmienok treba konštatovať, že článok 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia sa má vykladať v tom zmysle, že dotknuté orgány si majú dohodnúť podľa tohto ustanovenia aj nový dátum odovzdania, pokiaľ odovzdaniu vyžiadanej osoby do desiatich dní od prvého nového dátumu odovzdania dohodnutého podľa uvedeného ustanovenia bránia okolnosti, ktoré sú mimo kontroly členských štátov.

40 Tento záver nespochybňuje ani povinnosť vykladať článok 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia v súlade s článkom 6 Charty základných práv Európskej únie, ktorý stanovuje, že každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 54).

41 Je pravda, že výklad článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia uvedený v bode 39 tohto rozsudku znamená, že vykonávajúci súdny orgán nevyhnutne nie je povinný vyžiadanú osobu prepustiť, ak je naďalej zadržiavaná, pokiaľ odovzdaniu tejto osoby do desiatich dní od prvého nového dátumu odovzdania dohodnutého podľa tohto ustanovenia bránia okolnosti, ktoré sú mimo kontroly členských štátov.

42 Ako však uviedol generálny advokát v bode 37 svojich návrhov, tento výklad nevyžaduje zachovanie väzby vyžiadanej osoby, pretože článok 12 rámcového rozhodnutia spresňuje, že je úlohou vykonávajúceho súdneho orgánu, aby rozhodol o tom, či sa táto osoba má naďalej zadržiavať podľa práva vykonávajúceho členského štátu, a že je možné túto osobu kedykoľvek dočasne prepustiť v súlade s týmto právom za podmienky, že príslušný orgán vykoná všetky potrebné opatrenia na zabránenie úteku uvedenej osoby.

43 V tomto kontexte, pokiaľ si dotknuté orgány dohodnú druhý nový dátum odovzdania podľa článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia, vykonávajúci súdny orgán môže rozhodnúť, že v súlade s článkom 6 Charty základných práv ponechá vyžiadanú osobu vo väzbe, len pokiaľ postup odovzdania bol vedený s dostatočne náležitou starostlivosťou, a teda pokiaľ dĺžka väzby nie je neprimeraná. S cieľom zistiť, či

skutočne ide o taký prípad, musí tento orgán konkrétne preskúmať predmetnú situáciu s prihliadnutím na všetky relevantné okolnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, body 58 a 59).

44 Za týchto podmienok treba určiť, či si vykonávajúci súdny orgán a súdny orgán, ktorý vydal zatykač, majú dohodnúť druhý nový dátum odovzdania podľa článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia v situácii, o akú ide vo veci samej, v ktorej odpor, ktorý opakovane kládla vyžiadaná osoba, bránil jej odovzdaniu v lehote desiatich dní od prvého nového dátumu odovzdania dohodnutého podľa tohto ustanovenia.

45 V tejto súvislosti treba uviesť, že pokiaľ ide o podmienky uplatnenia pravidla uvedeného v prvej vete článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia, existujú určité rozdiely v rámci rôznych jazykových verzií tohto ustanovenia.

46 Zatiaľ čo grécka, francúzska, talianska, portugalská, rumunská a fínska verzia uvedeného ustanovenia podmieňuje uplatnenie tohto pravidla nemožnosťou uskutočnenia odovzdania v prípadoch vyššej moci v jednom z dotknutých členských štátov, iné jazykové verzie tohto ustanovenia, napr. španielska, česká, dánska, nemecká, anglická, holandská, poľská, slovenská a švédska namiesto toho hovoria o nemožnosti uskutočniť odovzdanie z dôvodu, že tomu bránia okolnosti, ktoré sú mimo kontroly dotknutých členských štátov.

47 Potreba jednotného výkladu ustanovenia práva Únie vylučuje, aby sa v prípade pochybností znenie ustanovenia posudzovalo samostatne, ale naopak vyžaduje, aby sa ustanovenie vykladalo a uplatňovalo z hľadiska skutočnej vôle jeho autora a ním sledovaného účelu, najmä s prihliadnutím na všetky jazykové verzie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 20. novembra 2001, Jany a i., C-268/99, EU:C:2001:616, bod 47, a z 19. septembra 2013, van Buggenhout a van de Mierop, C-251/12, EU:C:2013:566, body 26 a 27).

48 V tomto kontexte treba zdôrazniť, že výrazy použité v článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia vychádzajú z článku 11 ods. 3 Dohovoru o zjednodušenom postupe vydávania osôb.

49 Hoci anglická a švédska jazyková verzia tohto posledného uvedeného ustanovenia hovorí o okolnostiach, ktoré sú mimo kontroly dotknutých členských štátov, treba konštatovať, že španielska, dánska, nemecká, grécka, francúzska, talianska, holandská, portugalská a fínska verzia uvedeného ustanovenia hovorí o zásahu vyššej moci.

50 Takisto z dôvodovej správy k tomuto dohovoru v jej rôznych jazykových verziách vyplýva, že výraz použitý v článku 11 ods. 3 tohto dohovoru sa má vykladať striktne v tom zmysle, že sa vzťahuje na nepredvídateľnú situáciu, ktorej nebolo možné zabrániť. Toto spresnenie svedčí o tom, že zmluvné strany uvedeného dohovoru v konečnom dôsledku chceli odkázať na pojem vyššej moci v bežnom zmysle tohto pojmu, čo potvrdzuje zoznam príkladov uvedených v tejto dôvodovej správe.

51 Navyše dôvodová správa k návrhu Komisie [KOM(2001) 522 v konečnom znení], ktorý viedol k prijatiu rámcového rozhodnutia, vo svojich rôznych jazykových verziách odkazuje na dohovor o zjednodušenom postupe vydávania osôb a preberá vysvetlenia uvedené v dôvodovej správe citovanej v predchádzajúcom bode tohto rozsudku. Španielska, dánska, nemecká, anglická, holandská a švédska jazyková verzia tejto dôvodovej správy v súvislosti so spresnením rozsahu pojmu okolnosti, ktoré sú mimo kontroly dotknutých členských štátov, výslovne odkazuje na inštitút vyššej moci.

52 Tieto rôzne skutočnosti naznačujú, že použitie posledného uvedeného pojmu v niektorých jazykových verziách neznamená, že cieľom normotvorcu Únie bolo uplatniť pravidlo uvedené v článku 23 ods. 3 prvej vete rámcového rozhodnutia v situáciách odlišných od situácií, keď sa odovzdanie vyžiadanej osoby nemôže uskutočniť z dôvodov vyššej moci v jednom alebo druhom členskom štáte.

53 Z ustálenej judikatúry sformulovanej v rôznych oblastiach práva Únie vyplýva, že pod pojmom vyššia moc treba rozumieť neobvyklé a nepredvídateľné okolnosti, ktorých dôsledkom nebolo možné zabrániť napriek vynaloženiu všetkej starostlivosti (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 2007, Société Pipeline Méditerranée et Rhône, C-314/06, EU:C:2007:817, bod 23; z 18. marca 2010, SGS Belgium a i., C-218/09, EU:C:2010:152, bod 44, a z 18. júla 2013, Eurofit, C-99/12, EU:C:2013:487, bod 31).

54 Zároveň z ustálenej judikatúry vyplýva, že vzhľadom na to, že pojem vyššia moc nemá v rôznych oblastiach uplatnenia práva Únie rovnaký obsah, jeho význam sa musí stanoviť v závislosti od právneho rámca, v ktorom sa má prejaviť jeho účinok (rozsudky z 18. decembra 2007, Société Pipeline Méditerranée et Rhône, C-314/06, EU:C:2007:817, bod 25; z 18. marca 2010, SGS Belgium a i., C-218/09, EU:C:2010:152, bod 45, a z 18. júla 2013, Eurofit, C-99/12, EU:C:2013:487, bod 32).

55 V dôsledku toho je potrebné skúmať, či v súvislosti s pojmom vyššia moc v zmysle článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia sa prvky tvoriace pojem vyššia moc, tak ako vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora, majú vykladať a uplatňovať s ohľadom na štruktúru a cieľ tohto rámcového rozhodnutia (pozri analogicky rozsudok z 18. decembra 2007, Société Pipeline Méditerranée a Rhône, C-314/06, EU:C:2007:817, bod 26).

56 V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia predstavuje výnimku z pravidla zakotveného v článku 23 ods. 2 rámcového rozhodnutia. Preto sa musí pojem vyššia moc v zmysle článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia vykladať striktne (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. júna 2012, CIVAD, C-533/10, EU:C:2012:347, body 24 a 25, ako aj z 18. júla 2013, Eurofit, C-99/12, EU:C:2013:487, bod 37).

57 Okrem toho treba zdôrazniť, že zo znenia článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia vyplýva, že zásah vyššej moci môže odôvodniť predĺženie lehoty odovzdania vyžiadanej osoby len do tej miery, do akej táto vyššia moc „bráni“ odovzdaniu tejto osoby v stanovenej lehote. Samotná okolnosť, že odovzdanie uvedenej osoby je jednoducho sťažené, teda nemôže odôvodniť uplatnenie pravidla uvedeného v prvej vete tohto ustanovenia.

58 V tomto kontexte je zrejmé, že odpor, ktorý kladie vyžiadaná osoba pri jej odovzdávaní, možno platne považovať za neobvyklú okolnosť, ktorú dotknuté orgány nemohli ovplyvniť.

59 Naopak okolnosť, že určité vyžiadané osoby kladú odpor pri ich odovzdávaní, v zásade nemožno považovať za nepredvídateľnú okolnosť.

60 *A fortiori* v situácii, o akú ide vo veci samej, keď vyžiadaná osoba už pri prvom pokuse o odovzdanie kládla odpor, nemožno okolnosť, že táto osoba kladie odpor aj pri druhom pokuse o odovzdanie, zvyčajne považovať za nepredvídateľnú. To isté platí, ako uviedol generálny advokát v bode 71 svojich návrhov, aj pre odmietnutie pilota lietadla, aby cestujúci, ktorý sa správa násilne, nastúpil na palubu.

61 Pokiaľ ide o podmienku, že okolnosť môže spadať pod vyššiu moc len v prípade, že jej dôsledkom nebolo možné zabrániť napriek vynaloženej náležitej starostlivosti, treba uviesť, že dotknuté orgány väčšinou majú k dispozícii prostriedky, ktoré im umožňujú prekonať odpor kladený vyžiadanou osobou.

62 Nemožno teda vylúčiť, že na účely pripravenosti čeliť odporu, ktorý kladie vyžiadaná osoba, tieto orgány použijú donucovacie prostriedky za podmienok stanovených v ich vnútroštátnom práve a za rešpektovania základných práv tejto osoby.

63 Zároveň je vo všeobecnosti možné naplánovať použitie takých dopravných prostriedkov, ktorých použitiu nemôže vyžiadaná osoba kladením odporu účinne zabrániť. Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu okrem iného vyplýva, že takéto riešenie nakoniec navrhli orgány dotknuté v konaní vo veci samej.

64 Nemožno teda úplne vylúčiť, že z dôvodu výnimočných okolností sa objektívne preukáže, že odpor, ktorý kládla vyžiadaná osoba pri odovzdávaní, nemohli dotknuté orgány predvídať a že jeho dôsledkom pri odovzdávaní nebolo možné zabrániť napriek náležitej starostlivosti vynaloženej týmito orgánmi. V tomto prípade sa pravidlo uvedené v článku 23 ods. 3 prvej vete rámcového rozhodnutia uplatní.

65 Prináleží teda vnútroštátnemu súdu overiť, či v konaní vo veci samej takéto okolnosti nastali.

66 Keďže je možné, že vnútroštátny súd dospeje k záveru, že opakovaný odpor kladený vyžiadanou osobou vo veci samej nemožno považovať za „okolnosti, ktoré sú mimo kontroly“ v zmysle článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia, treba určiť, či tento záver znamená, že vykonávajúci orgán a orgán, ktorý vydal zatykač, už nie sú povinné dohodnúť si nový dátum odovzdania z dôvodu, že lehoty stanovené v článku 23 rámcového rozhodnutia uplynuli.

67 Hoci článok 15 ods. 1 rámcového rozhodnutia jasne stanovuje, že vykonávajúci súdny orgán rozhodne v lehotách stanovených v rámcovom rozhodnutí o tom, či osobu odovzdá, znenie tohto ustanovenia nepostačuje na určenie, či sa má po uplynutí týchto lehôt pokračovať vo vykonávaní európskeho zatykača a najmä či je po uplynutí lehôt stanovených v článku 23 rámcového rozhodnutia vykonávajúci súdny orgán povinný vykonať odovzdanie a dohodnúť si s orgánom, ktorý vydal zatykač, nový dátum odovzdania (pozri analogicky rozsudok zo 16. júla 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 34).

68 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že zásada vzájomného uznávania, ktorá predstavuje „základný kameň“ súdnej spolupráce, v zmysle článku 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia znamená, že členské štáty sú v zásade povinné vyhovieť európskemu zatykaču (pozri analogicky rozsudok zo 16. júla 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 36).

69 Jednak vzhľadom na ústrednú povahu povinnosti vykonať európsky zatykač v systéme vytvorenom rámcovým rozhodnutím a jednak vzhľadom na to, že v tomto rozhodnutí sa nenachádza nijaké ustanovenie, ktoré by výslovne obmedzovalo časovú platnosť tejto povinnosti, pravidlo stanovené v článku 15 ods. 1 rámcového rozhodnutia nemožno vykladať tak, že znamená, že po uplynutí lehôt stanovených v článku 23 rámcového rozhodnutia vykonávajúci súdny orgán už nemôže dohodnúť nový dátum odovzdania so súdnym orgánom, ktorý vydal zatykač, alebo že vykonávajúci členský štát už nie je povinný uskutočniť postup vykonávania európskeho zatykača (pozri analogicky rozsudok zo 16. júla 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 37).

70 Navyše treba konštatovať, že aj keď normotvorca Únie v článku 23 ods. 5 rámcového rozhodnutia výslovne spresnil, že po uplynutí lehôt uvedených v článku 23 ods. 2 až 4 tohto rozhodnutia sa vyžiadaná osoba, ak sa naďalej zadržiava, prepustí, uplynutie týchto lehôt nespojil so žiadnymi ďalšími účinkami a predovšetkým nestanovil, že toto uplynutie zabraňuje dotknutým orgánom, aby si dohodli dátum odovzdania podľa článku 23 ods. 1 rámcového rozhodnutia, alebo že vykonávajúci členský štát je oslobodený od povinnosti vyhovieť európskemu zatykaču (pozri analogicky rozsudok zo 16. júla 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 38).

71 Okrem toho výklad článku 15 ods. 1 a článku 23 rámcového rozhodnutia, podľa ktorého by vykonávajúci súdny orgán po uplynutí lehôt uvedených v článku 23 rámcového rozhodnutia už nemusel uskutočniť odovzdanie vyžiadanej osoby, ani na tieto účely si dohodnúť s orgánom, ktorý vydal zatykač, nový dátum odovzdania, by mohol ohroziť cieľ zrýchlenia a zjednodušenia súdnej spolupráce sledovaný rámcovým rozhodnutím, keďže tento výklad môže najmä nútiť členský štát, ktorý vydal zatykač, aby vydal druhý európsky zatykač s cieľom umožniť uskutočnenie nového postupu odovzdávania v lehotách stanovených rámcovým rozhodnutím (pozri analogicky rozsudok zo 16. júla 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 40).

72 Z vyššie uvedeného vyplýva, že samotné uplynutie lehôt stanovených v článku 23 rámcového rozhodnutia nemôže zbaviť vykonávajúci členský štát jeho povinnosti uskutočniť postup vykonávania európskeho zatykača a uskutočniť odovzdanie vyžiadanej osoby a že dotknuté orgány si na tieto účely musia dohodnúť nový dátum odovzdania (pozri analogicky rozsudok zo 16. júla 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 42).

73 V takejto situácii však z článku 23 ods. 5 rámcového rozhodnutia vyplýva, že z dôvodu uplynutia lehôt stanovených v tomto článku, ak sa vyžiadaná osoba naďalej zadržiava, musí byť prepustená.

74 S prihliadnutím na vyššie uvedené úvahy treba odpovedať na položené otázky takto:

— Článok 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia sa má vykladať v tom zmysle, že v situácii, o akú ide vo veci samej, vykonávajúci súdny orgán a súdny orgán, ktorý vydal zatykač, si podľa tohto ustanovenia dohodnú nový dátum odovzdania, pokiaľ odovzdaniu vyžiadanej osoby do desiatich dní od prvého nového dátumu odovzdania dohodnutého podľa uvedeného ustanovenia nebráni odpor opakovane kladený touto osobou, za predpokladu, že z dôvodu mimoriadnych okolností tento odpor orgány nemohli predvídať a že jeho dôsledkom na odovzdanie nebolo možné zabrániť napriek náležitej starostlivosti vynaloženej uvedenými orgánmi, čo musí overiť vnútroštátny súd.

— Článok 15 ods. 1 a článok 23 rámcového rozhodnutia sa majú vykladať v tom zmysle, že tieto orgány sú v prípade uplynutia lehôt stanovených v tomto článku 23 naďalej povinné dohodnúť si nový dátum odovzdania.

O trovách

75 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Článok 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009, sa má vykladať v tom zmysle, že v situácii, o akú ide vo veci samej, vykonávajúci súdny orgán a súdny orgán, ktorý vydal zatykač, si podľa tohto ustanovenia dohodnú nový dátum odovzdania, pokiaľ odovzdaniu vyžiadanej osoby do desiatich dní od prvého nového dátumu odovzdania dohodnutého podľa uvedeného ustanovenia nebráni odpor opakovane kladený touto osobou, za predpokladu, že z dôvodu mimoriadnych okolností tento odpor orgány nemohli predvídať a že jeho dôsledkom na odovzdanie nebolo možné zabrániť napriek náležitej starostlivosti vynaloženej uvedenými orgánmi, čo musí overiť vnútroštátny súd.

Článok 15 ods. 1 a článok 23 rámcového rozhodnutia 2002/584 sa majú vykladať v tom zmysle, že tieto orgány sú v prípade uplynutia lehôt stanovených v tomto článku 23 naďalej povinné dohodnúť si nový dátum odovzdania.

Podpisy